

TEFECİLİK SUÇU

CRIMINAL USURY

Enes KÖKEN*

Özet: Günlük yaşamda ekonomik sıkıntı içinde kişiler, bu sıkıntılarını banka ve finans kurumları yanında tefecilere başvurarak da gidermektedir. Banka ve finans kurumları, kanunlara uygun şekilde faaliyetlerini sürdürmektedirler. Ancak, ekonomik bakımdan zor durumda olan kişiler, bu kurumlardan istediğini alamayınca tefecilere yönelmektedir. Bunun sonucu olarak da piyasa koşullarının çok üzerinde faiz ödemek zorunda kalıyorlar.

Ekonomik yaşam içerisinde tefeciliği meşrulaştıran, diğer bir ifadeyle yasal tefeci olarak nitelendirilebilen bazı yöntemler oluşturulmuştur. Bunlardan özellikle kredi kartı ve senet kırdırma suretiyle yapılan tefecilik faaliyetleri uygulamada çok sık rastlanan tefecilik faaliyeti türleridir.

Anahtar Kelimeler: Tefecilik Suçu, Faiz, Kredi Kartıyla Tefecilik, Faizle Ödünç Verme, Türk Ceza Kanunu m. 241

Abstract: People with financial difficulties in everyday life sometimes prefer to borrow money from usurers instead of banks and financial institutions in order to solve their monetary problems. Banks and financial institutions carry on their activities legally. However, people who are in a financially difficult situation are constrained to borrow money from the usurer most of the time when they could not get anything from banks and other financial institutions and they are usually forced to pay higher interests than the one on market conditions as a result of this.

In financial life, some methods have been created that can be used to legitimize usury or considered as, in other words, legal Jew. Of these, particularly credit card and negotiate securities carried out by the usurer are very common types of usury practices.

Keywords: Criminal Usury, Interest, Usury By Using Credit Cart, Money Lending On Interest, Article 241 of Turkish Criminal Code.

---

* Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

I. GİRİŞ

Tefecilik, dünya üzerinde en eski faiz üretim sistemidir. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de suç olarak Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenmiştir. En basit tanımı ile tefecilik, faizini almak şartıyla ödünç para verme işlemidir.¹ Ödünç, kelime anlamı olarak, ileride geri verilmek veya alınmak şartıyla alınan veya verilen şey anlamına gelmektedir.²

Gerçekleşen tefecilik suçu sonucunda yüksek oranda faiz ödendiği için devlet, finans kurumları ve bireysel olarak ödünç para alan kişi birtakım zararlara katlanmak durumunda kalmaktadır. Tefecilik sonucunda elde edilen kazanç kayıt dışı kaldığı için devlet vergi gelirlerinden yararlanamamaktadır. Buna benzer olarak, finans kurumlarının gelirlerinde azalmalar olmakla beraber, istihdam imkânları açısından da zarar görmektedirler.³

Tefecilik suçu, 5237 sayılı TCK'nın ikinci kitabı olan Özel Hükümler'in "Topluma Karşı Suçlar" başlıklı Üçüncü Kısımının "Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar" başlıklı Dokuzuncu Bölümünde düzenlenmiştir.⁴ Tefecilik, TCK'nın 241. maddesinde şu şekilde tanımlanmıştır:

Madde 241- (1) Kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para veren kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

765 sayılı TCK'da karşılığı olmayan bu suç tipi, 2279 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanunu'nun 17. maddesinde yer alan suç tipinin karşılığı olarak düzenlenmiştir.⁵

Bu düzenleme, kanunilik ilkesi açısından değerlendirildiğinde yetersiz kalmaktadır. Bundan dolayı haklı olarak eleştirilmiştir. Bizim de

¹ Necati Meran, Tefecilik Ekonomi Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar, 2.baskı, Ankara 2012, s.13.

² TDK, Türkçe Sözlük, Ankara 2005.

³ Abdülbaki Giyik, Türk Hukukunda Tefecilik Suçu, 1.baskı, Ankara 2014, s.51.

⁴ Veysi Seviğ, "Tefecilik Suçu", <http://www.ubdt.com.tr/makaleoku.php?id,e.t:29.10.2014,s.1>.

⁵ Ali Parlar, Türk Ceza Hukukunda Tefecilik ve İhale Sürecinde İşlenen Suçlar, Ankara 2011, s.15.

katıldığımız görüşe göre,⁶ tefecilik suçunun maddi unsuru ödünç para verme olmayıp, ödünç para vermeyi de içine alan daha geniş bir anlam ifade etmektedir. Ayrıca, kazanç elde etmek amacına vurgu yapmakta yeterli olmamaktadır. Yazarlar, tefecilik suçunun Borçlar Hukuku'nda yer alan "gabin" kurumuna benzediğini savunmaktadırlar. Tefecilik suçu ile gabin arasındaki benzerliğe ileride ayrıca yer verilecektir.

II. SUÇLA KORUNAN HUKUKİ YARAR

İnsanların toplum halinde yaşamalarının bir sonucu olarak günlük hayatta aralarında bir takım olaylar meydana gelebilmektedir. Yaşanan bu olaylardan hangilerinin ceza hukukunun ilgi alanına gireceğini kanunilik ilkesinin bir sonucu olarak, kanun koyucu takdir edecektir.⁷ Kanun koyucuyu bir fiili suç olarak düzenlemeye yönlendiren düşünce ise *suçla korunan hukuki yarar* olarak ifade edilmektedir. Ünver'e göre, öğretide, korunan hukuki yarar bakımından yapılan tanımların büyük bir kısmı, bu kavramı açıklamakta yetersiz kalmaktadır. Bunun sebebi olarak ise her şeyin bu kavram içinde değerlendirilme çabası olduğu belirtilmektedir.⁸

Tefecilik suçu, TCK'nın ikinci kitabının Topluma Karşı Suçlar başlıklı Üçüncü Kısımının Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar başlıklı Dokuzuncu bölümünde düzenlenmiştir. Suçun düzenlendiği yer açısından değerlendirildiğinde, suçun bireysel değil toplumsal değerleri korumayı hedeflediği görülmektedir. Bölüm başlığı esas alındığında, korunan hukuki değer ekonomik yaşamın güvenilirliği olduğu söylenmelidir.⁹ Bu suçla korunmak istenilen hukuki yarar, mağdurun bireysel olarak korunmasından ziyade, genel manada ekonomik faaliyetlerin serbest piyasa ekonomisinin kendine has kuralları çerçevesinde gerçekleşmesini sağlamaya yönelik olarak öngörülen hukuk kurallarının korunması; bunun doğal sonucu olarak da kamu güvenliğinin korunmasıdır.¹⁰

⁶ Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5.baskı, Ankara 2013, s.884.

⁷ Hakan Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14.baskı, Ankara 2012, s.30.

⁸ Yener Ünver, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2013, s.75.

⁹ Veli Özer Özbek, "Tefecilik Suçu", *Ceza Hukuku Dergisi*, Yıl:5, Sayı:14, Aralık 2010, s.31.

¹⁰ Parlar, s.17.

Özgenç'e göre, "Faiz maliyetleri artıran bir unsurdur. Faiz eşit şartlarda rekabet imkânını ortadan kaldırmaktadır. Makro ekonomi açısından değerlendirildiğinde faiz, bir saldodur, eskidir, açıktır. Bu nedenle, istikrarlı görünüm arz eden ekonomilerde, faiz oranları mümkün olduğunca düşük tutulmaya çalışılır. Faiz oranları ne kadar düşük olursa, ekonomi de o oranda istikrarlı olur. Kamu otoritesinin, ödünç para verme işlemleri bağlamında faiz alınmasını kontrol altında tutması, istikrarlı ekonomi için bir zorunluluktur. Keza, kamu otoritesinin kontrolü dışında faiz karşılığı olarak ödünç para verilmesi sonucunda kişilerin ekonomik bakımdan müzayaka haline düşmesi, bir borç sarmalıyla karşı karşıya kalmaları ve nihayetinde geri ödeme imkânsızlığı içine girmeleri sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Bu nedendir ki, kamu otoritesinin kontrolü dışında faiz karşılığında ödünç para verme işlemleri yapılması yasaklanmıştır ve suç olarak tanımlanmıştır"¹¹

Tefecilik suçuyla bireysel menfaatlerin de korunmasının amaçlandığı ifade edilmelidir. Ödünç para alan kişinin, bunun karşılığı olarak aldığından daha fazla bir değer ödemesi, kişiyi zor durumundan yararlanılmak suretiyle sömürüye açık hale getirmektedir.¹²

Korunan hukuki değer, bireylerin acil kredi bulma ihtiyacından kaynaklanan mağduriyetin kötüye kullanılması sonucu, zarar gören ve Anayasa'nın 48.maddesi ile koruma altına alınan serbest irade ile sözleşme yapmak hürriyetidir.¹³

Tefecilik suçuyla korunan hukuki yararın karma bir nitelik taşıdığı görülmektedir. Ancak, bireysel özelliğinden çok toplumsal yönü ağır bastığı için kanun koyucu tarafından Topluma Karşı Suçlar başlığı altında düzenlenme ihtiyacı duyulmuştur.¹⁴ Kanaatimizce de bu şekilde değerlendirilmesi yerinde olmuştur.

III. MADDİ UNSUR

A. SUÇUN KONUSU

Tefecilik suçunun konusu, fiilin yöneldiği şey veya kişidir. Belirt-

¹¹ İzzet Özgenç, "Tefecilik Suçu", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XIV, Y.2010, Sa.1, 544.

¹² Özbek, Tefecilik, s.31.

¹³ Meran, Ekonomi, s.19.

¹⁴ Özbek ve diğerleri, s.856.

mek gerekir ki, bu ifade, bütün suçların maddi bir yapıya sahip olduğu şeklinde yanlış yorumlanmamalıdır. Buradaki maddi ifadesinden, suçun hukuki konusundan farklı olduğuna işaret etmek için kullanılmaktadır. Örneğin, hırsızlık suçunun konusunu teşkil eden “taşınır mallar” maddi bir yapıya sahip iken; kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun konusunu teşkil eden “kişilerin bir yere gitme veya bir yerde kalma özgürlüğü” manevi bir yapıya sahiptir.¹⁵

Tefecilik suçunun konusu *para*dır. Para, sözlük anlamıyla “Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı olan kağıt veya metalden ödeme aracı”dır.¹⁶ Para, Türk parası olabileceği gibi yabancı para da olabilir. Madde de sadece *paradan* bahsedildiği için para dışında ki değerler (altın veya diğer madenler), taşınır ve taşınmaz mallar bu suçun konusunu teşkil etmezler.¹⁷ Ancak, bu konu öğretide tartışmalıdır.

Para dışında başka misli şeylerin ödünç olarak verilmesi karşılığında kazanç elde edilmesi halinde, özellikle de altının ödünç olarak verilmesi durumunda suçun oluşup oluşmayacağı noktasında öğretide tartışma vardır.¹⁸

Özbek’e göre, kanunilik ilkesi gereğince *kıymetli evrakın* da madde kapsamında ele alınmaması gerekir. Ticaret Hukuku açısından kıymetli evrak para yerine geçiyor olsa dahi sonuç itibariyle para değildir.¹⁹ Ceza hukukunun suç ve ceza içeren hükümlerinde kıyas yasaktır. Buna ilave olarak, kıyasa yol açacak şekilde genişletici yorum dahi yapılamaz. Bu nedenle, kanunun lafzını esas almak gerekir.

Kanaatimizce, TCK’nın 241. maddesindeki düzenleme son derece hatalıdır. Tefecilik suçunun konusunu sadece para oluşturması, kanunun özüne ters düşmektedir. Bu maddenin özündeki anlam, kişinin içinde bulunduğu zor durumdan faydalanmaktır. Bu zor durumdan faydalanma, para ile olabileceği gibi para yerine geçen her türlü şey ile de mümkündür. Bu nedenle, altın, gümüş veya buna benzer herhangi bir maden ile suç işlenebileceği gibi kıymetli evraklar ile de işlenebilir.

¹⁵ Giyık, s.57.

¹⁶ Çetin Arslan, “Tefecilik Suçu”, *Ankara Barosu Dergisi*, 2014/1, s.31.

¹⁷ Özbek, *Özel Hükümler*, s.857.

¹⁸ Yaşar, Gökcan, Artuç; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, 2.baskı, Cilt:5, Ankara 2014, s.7227.

¹⁹ Özbek, *Tefecilik*, s.31.

Kanunda suçun konusuyla ilgili değişiklik yapılmalıdır. Kanunilik ilkesi ve kıyas yasağı nedeniyle kanunu bu haliyle uygulamak ve buna göre değerlendirme yapmak zorundayız. Bu ise tefecilik suçunun uygulama alanını oldukça daraltmakta ve istenilen amaca ulaşmaya engel olmaktadır. Alman Ceza Kanunu m. 291'de²⁰ düzenlendiği gibi, tefecilik suçunun, iflas, kredi kartı ya da kıymetli evrak ile işlenmesi gibi hususların ağırlaştırıcı hal olarak düzenlenmesi gerekirdi.

TCK'nın 198. maddesinde paraya eşit sayılan değerler düzenlenmiştir. Maddeye göre; "Devlet tarafından ihraç edilip de, hamiline yazılı bonolar, hisse senetleri, tahviller ve kuponlar, yetkili kurumlar tarafından çıkarılmış olup da kanunen tedavül eden senetler, tahviller ve evrak ile milli ziynet altınları, para hükmündedir." Bu madde de paraya eşit sayılan değerler sahtecilik suçu yönünden sayılmıştır. Bu nedenle, kıyas yasağı nedeniyle 241. madde için yorum aracı olarak kullanılamaz. Paraya eşit sayılan değerler ile tefecilik suçunun işlenmesi söz konusu değildir.²¹

B. FAİL

TCK'nın 241. maddesinde faille ilgili herhangi bir özellik belirtilmediği için tefecilik suçu *herkes* tarafından işlenebilen bir suçtur.²²

²⁰ Alman CK. m. 291: "Bir kişinin mecburiyetini, tecrübesizliğini, temyiz kudretinin eksikliğini ya da önemli ölçüdeki irade zayıflığını, kendisine ya da üçüncü bir kişiye;
Bir yeri kiralamak,
Bir kredi elde etmek,
Diğer bir edim ya da,
Söz konusu edimlere aracılık, için kendi edimi ya da arabuluculuğu ile açıkça oransız bir şekilde maddi menfaat vaat ettirmek ya da temin ettirmek suretiyle sömüren kişi 3 yıla kadar hapis ya da para cezasıyla cezalandırılır. Birden çok kişi ifa eden, aracı ya da diğer bir şekilde etki etmiş ve bu suretle maddi menfaat ve karşı ifa arasında açık bir oransızlık meydana geldi ise yukarıdaki cümle, bir diğerinin mecburiyet hali ya da diğer zayıflıklarını kendisi ya da üçüncü bir kişi için ölçüsüz bir maddi menfaat elde etmek için yararlanan herkes için geçerlidir. Ağır hallerde ceza 6 aydan 10 yıla kadar hapis cezasıdır. Şayet fail;
1. fiil suretiyle diğerini ekonomik olarak zor durumda bırakıyorsa
2. fiil profesyonelce işlenmiş ise
3. kıymetli evrak vasıtasıyla fahiş maddi menfaat sözü verdimiş ise, ağır hal mevcuttur."

²¹ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.7228.

²² Giyik, s.62.

Doktrinde tefecilik suçuyla ilgili, bir tarafta ödünç para veren, diğer tarafta ise ödünç para alan iki kişi olduğundan dolayı bu suçun çok failli bir suç olduğu, ancak bu suçun temelinde yatan düşünce gereği sadece ödünç para veren failin cezalandırıldığı belirtilmektedir.²³ Bu suçun tüzel kişiler tarafından işlenmesi durumunda, tüzel kişiler suçun faili olamayacağından dolayı (TCK m.20), TCK'nın 242. maddesi²⁴ gereğince tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir.²⁵ Anılan maddenin gerekçesinde²⁶ de bu hususa işaret edilmiştir.

90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddesinde şu hüküm düzenlenmiştir: “İkrazatçılar, finansman şirketleri ve faktöring şirketleri bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabidir. Bankalar, sigorta şirketleri ve özel kanunlarına göre ödünç para vermeye yetkili kılınan kuruluşlar ile tüzel kişilerin doğrudan veya ortak veya iştirakleri vasıtasıyla dolaylı olarak ortaklık ilişkisi içinde buldukları diğer tüzel kişilere ödünç para vermeleri ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılan işlemler hakkında bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz”²⁷

İkrazatçılar²⁸, ikrazatçılık faaliyeti haricinde başka bir iş yapamaz ve mevduat veya istisnasız ivaz karşılığı para toplayamazlar. Ayrıca, bu kişiler, tahvil ve buna benzer borçlanmaya yönelik sermaye piyasası aracı ihraç edemezler ve sermaye piyasası faaliyetinde bulunamazlar.²⁹

²³ Arslan, s.32.

²⁴ TCK m.242- (1) Bu Bölümde yer alan suçların işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükümlenir.

²⁵ Fatih Birtek, Tefecilik Suçu, “Kazancı Hukuk Dergisi”, S.53-54, Y.2009, s.40.

²⁶ Gerekçe: Madde metninde, bu Bölümde yer alan suçların işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında da bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükümlenacağı öngörülmüştür. Ancak, bunun için, tüzel kişi lehine haksız bir yararın sağlanması gerekir.

²⁷ Necati Meran, Yeni Türk Ceza Kanununda Sahtecilik-Malvarlığı Bilişim Suçları ile Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, Ankara 2005, s.82; 90 sayılı KHK m.2.

²⁸ İkrazatçı: 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin “Tanımlar” başlıklı 3. Maddesinde şöyle tanımlanmıştır: “Devamlı ve mutad meslek halinde, faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle, ödünç para verme işleriyle uğraşan veya ödünç para verme işlerine aracılık eden ve kendilerine faaliyet izni verilen gerçek kişilerdir.”

²⁹ Necati Meran, “Türk Ceza Kanunu’nda Tefecilik Suçu ve 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulanması”, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Yıl:5, Sayı:51,

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin dördüncü maddesine göre, ikrazatçıların faaliyetlerini devam ettirmek için bankalar dahil her türlü kaynaktan borçlanmaları ve bu fonları ödünç para verme işlerinde kullanmaları, bankaların da bu kişilere ödünç para verme işleriyle ilgili kredi açmaları veya bunların borçları karşılığında teminat mektubu vermeleri yasaktır.³⁰

İkrazatçılık faaliyetinde bulunan gerçek kişiler, bir beyanname ile Müsteşarlıktan faaliyet izni almaya mecburdurlar.³¹ 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre, faaliyet izni verilen bu kişilerin ödünç para vermelerine dair sözleşmeler, yazılı yapılmak zorundadır. Aksi halde geçersiz kabul edilir. Yazılı ödünç sözleşmesi iki nüsha olarak düzenlenir ve her iki tarafa bir örneği verilir.³²

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yedinci maddesine göre ise, dördüncü maddeye aykırı hareket eden ikrazatçıların faaliyet izinleri iptal edilir ve bu madde uyarınca yeniden izin verilemez.³³

BDDK, finansman şirketleri ve faktöring şirketlerinin kuruluşları ve faaliyetleri ile ilgili usul ve esasları düzenlemeye yetkili kuruluştur. Ayrıca, 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre faaliyette bulunacak olan bu şirketlerin uygulayacakları faiz oranları ile alacakları diğer masrafların ve gelirlerinin azami oranlarını belirlemeye ve duruma göre serbest bırakmaya yetkilidir. Anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin on üçüncü maddesine göre, ikrazatçılarda yukarıda belirtilen hükümlere tabidir.³⁴

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin on dördüncü maddesine göre, bu kararnameye tabi olan finansman şirketleri ile faktöring şirketlerinin faaliyetlerini BDDK, ikrazatçıların faaliyetlerini ise Hazine Müsteşarlığı tarafından denetlenir. Ayrıca, Maliye Bakanlığı da, bu kararnameye tabi olan gerçek ve tüzel kişileri denetleme yetkisi her zaman vardır. Bu kararnameye tabi olan gerçek ve tüzel kişiler,

---

Kasım 2010, s.103.

³⁰ 90 sayılı KHK m.4.

³¹ 90 sayılı KHK m.5; bkz. Meran, 90 sayılı KHK, s.105.

³² 90 sayılı KHK m.10; bkz. Meran, 90 sayılı KHK, s.105.

³³ Meran, Ekonomi, s.20; 90 sayılı KHK m.7.

³⁴ Meran, 90 sayılı KHK, s.105.

denetime gelen yetkili kişilere her türlü bilgiyi vermek, defterlerini ve belgelerini ibraz etmek zorundadırlar.³⁵

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin dokuzuncu maddesinde şu ifade yer almaktadır: *“Bu Kanun Hükmünde Kararname uyarınca ikrazatçılık yapmak üzere izin alınmadan, faiz veya her ne ad altında olursa olsun, bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle, ödünç para verme işlemlerinin yapılması veya bu işlerin meslek ittihaz edilmesi ve Kanun Hükmünde Kararname uyarınca ikrazatçılık izni iptal edildiği halde ödünç para verme işlerine devam edilmesi, tefecilik sayılır”*.³⁶

KHK’de *“finansman şirketlerinin veya faktöring şirketinin”* faaliyetleri arasında tefecilik sayılabilecek fiillere ilişkin herhangi bir hüküm mevcut değildir. Bundan dolayı, her iki şirket türü de bu suçun faili olamaz.³⁷

C. MAĞDUR

Tefecilik suçunun mağdurunun kim olduğu konusunda tartışmalar mevcuttur. Doktrinde mağdurun kim olduğu hususunda ortaya atılan düşünceler, mağdurun ödünç para alan kişi mi yoksa toplumun geneli mi olduğu noktasında yaşanmaktadır.³⁸

Doktrinde bu suçun mağdurunun toplumun geneli olduğunu savunanlar, bu düşüncelerini suçun *Topluma Karşı Suçlar* arasında düzenlenmiş olmasına bağlamaktadırlar.³⁹ Suçun mağduru ödünç para alan kişi olduğunu savunanlar ise kişinin içinde bulunduğu zor durumu gerekçe olarak göstermektedirler.⁴⁰

Yargıtay 5.CD, tefecilik suçunun, kazanç elde etmek maksadıyla borç para verilmesiyle oluştuğunu, suçun mağdurunun toplumu oluşturan herkes olduğunu, tefeciden borç para alan kişilerin ise suçtan zarar gören olduğunu kabul etmiştir.⁴¹

³⁵ Meran, 90 sayılı KHK, s.105.

³⁶ Meran, Sahtecilik, s.355; Bkz. 90 sayılı KHK m.9.

³⁷ Meran, 90 sayılı KHK, s.107.

³⁸ Giyik, s.66.

³⁹ Parlar, s.19.

⁴⁰ Giyik, s.66.

⁴¹ Yargıtay 5.CD, 30/04/2013, 6478/4096.

İvaz karşılığında ödünç para alan kişinin cezalandırılmaması, bizi, bu ödünç para verme işlemi neticesinde mağdur olduğu sonucuna ulaştırmaz. İlgili kanun hükümlerinin, ivaz karşılığında ödünç para alanları da koruduğu kesindir. Ancak bu husus, ivaz karşılığında ödünç para alan kişinin daima mağdur olduğu sonucunu doğurmaz.⁴² Yargıtay kararlarında, tefeciden faiz karşılığı ödünç para alan kişinin davaya katılma ve hükmü temyiz etme yetkisinin bulunmadığı belirtilmiştir.⁴³ Buna karşılık, Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nin bazı kararlarında, faiz karşılığı ödünç para alan kişinin, tefecilik yapan kişi hakkında görülen davada tanık veya müşteki sıfatına haiz olduğu kabul edilmektedir.⁴⁴

Hazinenin, zarara uğraması nedeniyle tefecilik suçuyla ilgili kamu davasına katılmasının mümkün olduğu konusunda uygulamada görüş birliği vardır. Failden para alan kişinin veya mirasçılarının kamu davasına katılma imkânının olup olmadığı konusunda ise Yargıtay kararlarında istikrar yoktur.⁴⁵ Ancak, Yargıtay 5. CD'nin mirasçılardan davaya katılması gerektiği noktasında yerleşik kararları mevcuttur.⁴⁶

YCGK'nın 29.05.1989 gün ve 7-147/209 sayılı kararında⁴⁷ ve Yargıtay Özel Ceza Dairelerinden 1⁴⁸, 4⁴⁹, 6⁵⁰, 7⁵¹, 9⁵² ve 11⁵³ nolu dairelerin kararlarında; tefeciden faiz karşılığı borç alması nedeniyle mağdur veya

⁴² Yaşar/Gökcan/Artuç, s.7225.

⁴³ Yargıtay 7.CD, 26.01.2010, 2007/15270, 2010/568.

⁴⁴ Özgenç, s.553.

⁴⁵ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.7225.

⁴⁶ Yargıtay 5.CD, 21/05/2013, 7655/5522.

⁴⁷ YCGK 29.05.1989 gün 7-147/209 sayılı kararında şu ifade yer almaktadır: "Sanığın yüklenen bu eyleminden gerçek ya da tüzel kişilerin zarara uğradıkları söylenemez. Ancak bu tür faaliyetlerin devletin denetim ve gözetimi altında ve izin belgesi alınmak suretiyle yapılması gerekir. O halde Maliye Hazinesi bu suçlarda katılan sıfatını kazanabilir. İzin almadan ödünç para vermek suretiyle faaliyette bulunduğu iddia edilen sanığın, bu eyleminden mağdurun doğrudan doğruya zarara uğradığı söylenemez."

⁴⁸ Yargıtay 1.CD. 02/04/2013, 4700/2765; Yargıtay 1.CD. 20/07/2010, 8509/5628.

⁴⁹ Yargıtay 4.CD. 05/06/2013, 7750/17565; Yargıtay 4.CD. 03/06/2013, 21295/17160.

⁵⁰ Yargıtay 6.CD. 12/12/2012, 17415/23708; Yargıtay 6.CD. 05/11/2012, 17241/19406.

⁵¹ Yargıtay 7.CD. 20/12/2012, 20266/31603; Yargıtay 7.CD. 01/11/2012, 3451/26968.

⁵² Yargıtay 9.CD. 04/12/2012, 3959/14574.

⁵³ Yargıtay 11.CD. 20/09/2012, 22389/15624.

suçtan zarar görenin hukuka aykırı zeminde olmadığı ve bundan dolayı davaya katılma haklarının olmadığı belirtilmiştir.

Yaşar/Gökcan/Artuç'a göre, faizle para alan kişinin mağdur ya da zarar gören olarak kabulü mümkün değildir. Bu kişiler, suçun azmettirenini konumunda olduklarından fail olarak cezalandırılmaları öngörülmemiştir. Bundan dolayı, bu kişilerin kamu davasına katılmaları söz konusu değildir.⁵⁴

Özgenç'e göre ise, tefecilik suçunun mağduru, makro ekonomide yararı olan ve toplumu oluşturan herkeştir.⁵⁵ Kanaatimizce, her iki yazarın görüşü de isabetlidir.

Arslan'a göre, tefecilik suçunun mağduru, faiz karşılığı borç para alan kişidir. Bu yazar, yukarıda belirtilen görüşün aksine, ödünç para alan kişinin suçun mağduru olamayacağı yönündeki görüşe katılmaktadır. Yazara göre, failin verdiği ödünç parayı alan kişi, içinde bulunduğu mali, yasal vb. nedenler dolayısıyla mecbur kalmaktadır. Bundan dolayı, suçun mağduru, yüksek faizle ve olumsuz koşullarda ödünç para alan kişidir. Kanun koyucunun izlediği suç politikası gereği, ödünç para alan kişi cezalandırılmadığı için, bu kişinin mağdur olduğuna şüphe yoktur.⁵⁶ Kanaatimizce, yazarın savunduğu görüşü kanun maddesinin düzenlendiği yer olan "*Topluma Karşı Suçlar*" açısından değerlendirecek olursak, yazarın görüşü ile kanun koyucunun sistematığı birbiriyle çelişmektedir. Ancak, ödünç para alan kişinin cezalandırılmaması açısından değerlendirecek olursak, yazarın görüşü yerindedir.

Özbek'e göre, mağdurun sadece toplum olduğunun kabul edilmesi müsadere hükümlerinin uygulanması açısından belirsizliğe yol açmaktadır. Çünkü failin elde ettiği kazancı, mağdura iade etmesi mümkündür. Bu durum, suçun mağdurunun, içinde bulunduğu zor durum nedeniyle ödünç para alan kişi olmasıyla mümkündür.⁵⁷

⁵⁴ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.7226.

⁵⁵ Özgenç, s.553.

⁵⁶ Arslan, s.32-33; aynı yönde bkz.: Özbek, s.32.

⁵⁷ Özbek, Tefecilik, s.33.

D. HAREKET

TCK m. 241’de, tefecilik suçunun hareket unsuru ödünç para vermek olarak düzenlenmiştir. Buna karşılık, doktrinde bu suçun hareket unsurunu farklı şekilde ele alan görüşler de vardır. Özgenç’e göre, suçun hareket unsuru *başkasına ivaz karşılığı ödünç para vermektir*.⁵⁸ Yaşar/Gökcan/Artuç’a göre ise, *faiz veya başka bir namla da olsa kazanç elde etmek maksadıyla ödünç para vermektir*.⁵⁹ Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere, tefecilik suçunun hareket unsuru bakımından ortak nokta ödünç para vermektir. Suçun oluşması bakımından ödünç para alanın zor durumda ve ihtiyaç sahibi olması zorunlu değildir. Ödünç para alan zor durumda ve ihtiyaç sahibi olmasa dahi bu suç oluşur.⁶⁰ Yaşar/Gökcan/Artuç’a göre, bu suçun hareket unsurunun kazanç elde etmek amacıyla ödünç para vermek olduğunu yukarıda belirttik. Ancak kanaatimizce, bu görüş yerinde değildir. Çünkü kazanç elde etmek maksadı suçun manevi unsuru ile ilgili bir husustur.

Belirli bir miktar paranın belirli bir faiz karşılığında ödenmek üzere zor durumda bulunan kişiye verilmesi suçun hareket unsurunu oluşturur. Tefecilik suçunun tamamlanması için neticenin gerçekleşmesi gerekmez. Çünkü bu suç ödünç para vermek ile tamamlanır. Bundan dolayı, tefecilik suçu, neticesi harekete bitişik bir suçtur.⁶¹ Özbek’e göre, suçun meslek edinilmesi veya süreklilik arz etmesi önemli değildir. Yazara göre, tefecilik suçunun devamlı ve mutad meslek halinde yapılması gerekmez. Aksi bir durum, kanunilik ilkesi ile ters düşer. Belirtmek gerekir ki, 90 sayılı KHK’nın TCK m. 241 açısından uygulanması söz konusu değildir. TCK m. 241’den önce, aynı kanunun m. 2/2⁶² açısından değerlendirecek olursak, 90 sayılı KHK m. 9’un uygulanması söz konusu olamaz. Dolayısıyla anılan KHK’nın dokuzuncu maddesinde sayılan unsurlar TCK m. 241 açısından bir anlam ifade etmemektedir.⁶³ Belirtmek gerekir ki, 90 sayılı KHK’nın on beşinci maddesinin ikinci fıkrasında *“tefeciler 6 aydan 2 yıla kadar hapis*

⁵⁸ Özgenç, s.547.

⁵⁹ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.7229.

⁶⁰ Giyik, s.74.

⁶¹ Özbek, Tefecilik, s.33; karşı görüş bkz. Özbek, Özel Hükümler, s.860.

⁶² TCK m.2/2: “İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.”

⁶³ Özbek, Özel Hükümler, s.860-861.

cezasıyla birlikte 50 bin liradan az olamamak kaydıyla, sağladıkları menfaatlerin 5 katı ağır para cezasıyla cezalandırılır.” hükmü yer almaktadır.⁶⁴ Bu hüküm, TCK m. 2/2 karşısında anlamı bulunmamaktadır.

Doktrinde, ödünç para vermekten ne anlaşılması gerektiği tartışmalı bir husustur. Ödünç veren kişi, bu hareketi ile ödünç alan kişiye suçun konusu üzerinde tasarruf etme olanağı sağlamaktadır. Para üzerinde tasarruf etme olanağı ise, elden teslim veya havale ve EFT gibi yollar ile sağlanabilir. Ödünç vermek ile ifade edilen, ödünç alana para üzerinde tasarruf etme imkânı sağlamaktır. Buna karşılık, ödünç para alanın fiilen tasarruf edip etmediği, suçun oluşması bakımından önemli değildir. Burada önemli olan husus, ödünç para alan kişinin, para üzerinde kısa sayılamayacak bir zaman dilimi kadar hâkimiyet kurması ve kullanma iktidarına sahip olmasıdır.⁶⁵ Paranın türü ve vadenin uzun veya kısa olması suçun oluşması bakımından önemli değildir. Ödünç olarak verilen şey para olmak zorundadır; ancak, bunun karşılığı olarak faile verilecek olan şeyin para olması zorunlu değildir. Örneğin, yüz bin lira ödünç para alan kişi, faile bunun karşılığında gayrimenkul verebilir ya da geri ödemeyi altın gibi kıymetli bir maden ile yapabilir. Bu durumlarda da suç oluşur. Ancak, hemen belirtmek gerekir ki, tefecinin elde ettiği kazanç, paranın piyasa koşullarında uğradığı değer kaybından fazla olmalıdır.⁶⁶

Arslan’a göre, suçun oluşması için fail tarafından meslek haline getirilmesi zorunludur. Bir işin meslek edinilmesinden bahsedebilmek için ise bir kişiye birden çok kez veya birden fazla kişiye sürekli olarak ödünç para verilmesi gereklidir. Bundan dolayı, bir kişiye bir kez ödünç para verilmesiyle bu suç oluşmaz. Aksi durumda adi, ticari, normal veya fahiş faiz oranlı bütün para alışverişleri bu suç kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Bu ise hem günlük hem de ticari yaşam açısından olumsuz durumlara yol açar. Yazara göre, suçun oluşması için gereken unsurlar; kazanç elde etmek, belli bir vadeye bağlı, piyasa koşullarına uygun olmayan faiz, sistematik biçimde borç vermektir. Bu unsurlar olmadığı takdirde kişiler arasındaki para alışverişi suç kapsamında değerlendirilmez. Aksi halde, bu unsurlar gözetilmez ise

⁶⁴ 90 sayılı KHK m.15/2.

⁶⁵ Giyik, s.75-76.

⁶⁶ Parlar, s.20.

kişiler arasındaki hemen hemen bütün para alışverişleri suç kapsamında kalabilir.⁶⁷

Yargıtay'ın uygulaması, TCK m. 241'e rağmen farklı şekilde gelişti. 5237 sayılı TCK'nın yürürlüğe girmesinden önce, tefecilik suçunun oluşması bakımından; birden fazla kişiye kazanç elde etmek maksadıyla ödünç para verilmesi, bu fiilin sürekli ve sistematik şekilde yapılması gibi şartlar aranmaktaydı. Yargıtay bu uygulamaya yeni kanun döneminde de devam etti.⁶⁸ Ancak Yargıtay zamanla bu uygulamasını terk ederek, kanunda yer alan fiilin bir kez işlenmesiyle tefecilik suçunun oluşacağını kabul etmiştir.⁶⁹ Bunun aksini savunan görüşler de mevcuttur.

90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de ikrazatçılık düzenlenmiştir. İlgili KHK'nın birinci maddesine göre; bu KHK'nın amacı, faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya ipotek almak yoluyla sürekli şekilde ödünç para verme işleriyle uğraşan gerçek kişilerin ve finansman şirketleri ile faktöring şirketlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi ve düzenlenmesidir.⁷⁰

KHK ödünç para verenleri gerçek ve tüzel kişiler olmak üzere ikiye ayırır. Buna göre; ikrazatçı, devamlı ve mutad meslek halinde, faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle, ödünç para verme işleriyle uğraşan veya buna aracılık eden ve *kendilerine faaliyet izni verilen* gerçek kişilere denir. Finansman şirketi, devamlı ve mutad işgal konusu olarak her türlü mal ve hizmet alımı işlemini kredilendirmek için ödünç para veren tüketici kredisi şirketleridir. Faktöring şirketi ise mal ve hizmet satışlarından doğmuş veya doğacak alacakları temellük ederek tahsilini üstlenen, bu alacaklara karşılık ödemelerde bulunarak finansman sağlayan şirketlerdir.⁷¹

90 sayılı KHK'nın dokuzuncu maddesinde tefecilik şu şekilde tanımlanmıştır: "*Yetkili makamdan izin alınmadan (Hazine Müsteşarlığı) faiz*

⁶⁷ Arslan, s.36-37-38.

⁶⁸ Bkz. Yargıtay 7.CD. 07.10.2009, 5900/10180.

⁶⁹ Bkz. Yargıtay 4.CD. 14.03.2012, E.2011/20476, K.2012/5992.

⁷⁰ 90 sayılı KHK m.1.

⁷¹ Özbek, Tefecilik, s.34.

veya her ne ad altında olursa olsun, bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle, ödünç para verme işlemlerinin yapılması veya bu işlerin meslek olarak kabul edilmesi ve KHK uyarınca alınan izin iptal edildiği halde ödünç para verme işlerine devam edilmesi"dir.⁷² Tanımdan da anlaşılacağı üzere, yasal şartlara uygun şekilde yapılan faiz veya benzeri ivazlar elde etmek maksadıyla ödünç para verme işleriyle uğraşmak ikrazatçılıktır. Bunun aksine, kanuna aykırı şekilde yapılan veya kanuna uygun şekilde alınmış iznin iptal edilmesine rağmen ödünç para verme işlerini yapmaya devam etmek ise tefecilik.⁷³ Dolayısıyla, tefeciliği, izin alınmadan yapılan ikrazatçılık olarak nitelendirebiliriz.⁷⁴

Madde metninde açıkça *paradan* söz edildiği için altın ve kıymetli evrakların ivaz karşılığı ödünç verilmesi bu suçu meydana getirmez. Özbek'e göre, suçun oluşması için ödünç olarak verilen şeyin para olması yeterlidir; ancak, bunun karşılığı olarak verilen şeyin para olması şart değildir. Maddede kazanç elde etmek amacından bahsedildiği için bu kazancın mutlaka para olması gerekmez. Önemli olan parasal bir değer olarak kazanç elde etmektir. Örneğin, ödünç olarak verilen para karşılığında bir miktar altın alınabilir.⁷⁵

1. Senet Kırdırmak Yoluyla İşlenen Tefecilik Suçu

Senet kırdırmak suretiyle tefecilik suçunun işlenip işlenemeyeceği doktrinde tartışmalı bir konudur. Senedin bedel olarak daha az bir miktar ile devredilip nakit paraya dönüştürülmesi hususunda çeşitli görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre, TCK m. 241'in gerekçesinden⁷⁶ hareketle tefecilik suçunun oluştuğu yönündedir.⁷⁷ Özbek'e göre, bu gö-

⁷² 90 sayılı KHK m.9.

⁷³ Özbek, *Özel Hükümler*, s.859.

⁷⁴ Hüsamettin Uğur, "Tefecilik Suçunun Pozitif Dayanakları, Unsurları Ve Uygulama İlkeleri", *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, Yıl:2, Sayı:8, Nisan 2007, s.66.

⁷⁵ Özbek, *Özel Hükümler*, s.859-860.

⁷⁶ İzzet Özgenç, *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi*, 2.baskı, Ankara 2005, s.1000; TCK m.241 Gerekçesi: "Tefecilik suçu, iktisadi hayatımızda, "senet kırdırma" denen usulle de işlenebilir. Örneğin henüz vadesi gelmemiş bir bononun vadesinden önce başkasına verilerek karşılığında bono üzerinde yazılı meblağdan daha az bir paranın alınması durumunda tefecilik suçu oluşur. Çünkü, bu durumda bononun el değiştirmesi, kişiler arasında doğmuş olan bir alacak borç ilişkisine dayanmaktadır. İfade yerinde ise, bu durumlarda, birer ödeme aracı olan bononun veya çekin kendisi satılmakta ve satın alınmaktadır."

⁷⁷ Bkz. Parlar, S.20; Özgenç, s.549; Yaşar/Gökcan/Artuç, s.7236; Meran, *Ekonomi*, s.27.

rüşe katılmak mümkün değildir. Çünkü gerekçe, hükme dâhil olmayıp bir yorum aracıdır. Ayrıca, senet kırdırma olayında bir paradan da söz etmek mümkün değildir. Yazara göre, madde metninde değişiklik yapılmalı, bu hususlar madde metnine dâhil edilmelidir.⁷⁸ Diğer bir görüş ise gerekçenin yorum vasıtası olduğunu savunarak senet kırdırma suretiyle tefecilik suçunun işlenemeyeceğini, aksi halde kanunilik ilkesine ters düşeceğini savunmaktadır. Arslan'a göre, senet kırdırma işlemi, ödünç para vermek şeklinde değerlendirilmemelidir. Aksi düşünce, kıyas yasağını ihlal edecektir.⁷⁹ Bu son görüşe göre, kırdırılan senedin adı senet olması durumunda alacağın temlikinden bahsedilebilir. Ancak, senedin bono, çek gibi kıymetli evrak niteliğine sahip olması ihtimalinde alacağın temlikinden değil cirodan bahsedilir.⁸⁰

Danıştay 7. Dairesi, vermiş olduğu bir kararda çek kırma işleminin tefecilik kapsamında değerlendirilemeyeceğini savunmuş, ancak Danıştay Vergi Daireleri Genel Kurulu bu işlemi tefecilik suçu kapsamında değerlendirmiştir.⁸¹

⁷⁸ Özbek, Özel Hükümler, s.862.

⁷⁹ Arslan, s.39.

⁸⁰ Giyik, s.87.

⁸¹ "...Temyiz istemini inceleyen Danıştay Yedinci Dairesi 6.6.2001 günlü ve E:2000/806, K:2001/2032 sayılı kararıyla; dosyanın incelenmesinden akaryakıt alım satımı ile uğraşan davacı hakkındaki ihbar ve şikayetler üzerine yapılan incelemeler sonucunda davacının ..... isimli şahsa ait müşterileri çeklerini kırmak ve ..... adlı şahsa faiz karşılığı borç para vermek suretiyle ikrazatçılık faaliyetinde bulunduğu görüşüyle tarhiyat yapıldığının anlaşıldığı, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddiaların kararın .... 'ya verilen borç para karşılığı elde edilen faiz yönünden bozulmasını sağlayacak durumda görülmediği, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28. Ve 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname uyarınca, gerek ikrazatçılığın, gerekse tefeciliğin tanımında faizden para kazanmak amacıyla ödünç para verme işleriyle uğraşılması gerektiğinin vurgulandığı, bu hükümler karşısında çek kırmanın ikrazatçılık veya tefecilik olarak nitelendirilmesinin mümkün olmadığı gerekçesiyle kararı ...' den elde edilen faiz geliri yönünden bozmuş, ...' dan elde edilen faiz geliri yönünden temyiz istemini reddetmiştir.

Bozma kararına uymayan Manisa Veri Dairesi Mahkemesi 11.10.2001 günlü ve E:2001/1663, K:2001/605 sayılı kararıyla; inceleme raporu eki ifade tutanaklarından, ... 'in davacıya 1997 yılında toplam 10.000.000.000 liralık vadeli müşteri çeklerini kıırarak 3.500.000.000 lira faiz ödediği ve çeklerin elden tahsil edildiği, davacı tarafından ifade sahiplerine akaryakıt satıldığı ve bu kişilerle aralarında husumet bulunduğu ileri sürülmüş ise de, bunu kanıtlayacak fatura, sipariş fişi, sevk irsaliyesi vb. belge ibraz edilemediğinden ve ...' in davacının oğlu hakkındaki şikayetinden vazgeçmesi nedeniyle davanın düştüğü anlaşıldığından bu iddialara itibar etmenin mümkün olmadığı, dolayısıyla davacının bu işi mutat meslek

Yargıtay'a göre, çek veya senet kırma yoluyla komisyon karşılığı tefecilik suçunun işlenebileceği öngörülmüştür.⁸² Kanaatimizce de, Yargıtay'ın görüşü isabetlidir.

2. Kredi Kartı (POS) Tefeciliği

Kredi kartları, ticari yaşamın önemli yer tuttuğu günümüzde, hızla gelişen ve değişen yeniliklere paralel olarak yapılan alışverişlerde çok fazla kullanılması nedeniyle, zamanla para ve kıymetli evrakın yerini alarak çok önemli bir fonksiyon icra etmeye başlamıştır. Bundan dolayı, insanların mal ve hizmet alımı sırasında yanlarında nakit para taşımaları da büyük ölçüde azalmıştır. Bu tür fonksiyona sahip kredi kartları, artık günümüzde suç konusu teşkil eden bir alet konumuna gelmiştir.⁸³

Tefecilik suçunu oluşturan fiil, kazanç elde etmek amacıyla ödünç para vermektir. Suçun oluşması için kazancın mutlaka faiz olarak isimlendirilmesi gerekli değildir. Ödünç para verenle alan arasındaki

---

haline getirdiğinin ve ticari amaçla yaptığının kabulü gerektiği, 90 sayılı KHK'nın 3.maddesinin 545 sayılı KHK ile değiştirildiği, ikrazatçı deyiminin yeniden tanımlandığı, yine anılan Kararnamenin 9. Maddesiyle de tefeciliğin tanımlandığı, vadeli senetler için uygulanabilir nitelikte olan; senette yazılı tutarın "alacağına temlikci-cirosu" suretiyle ve belli bir iskontoyla üçüncü kişiden vadesinden önce tahsil edilmesi "kırma" işleminin, TTK m.707'de belirtilen kurallar karşısında çekler için de uygulanmasının mümkün olmadığı, tüm bu hususlar dikkate alındığında ivaz karşılığı borç verilmesinin ikrazatçılık faaliyeti olduğu ve çek miktarı ile ödenen miktar arasındaki farkın davacının iktisaden elde ettiği miktar olduğu gerekçesiyle kararında direnmiştir.

Direnme kararı yükümlü tarafından temyiz edilmiş ve faiz karşılığı ödünç para vermediği, borç paranın akaryakıt alım satımından kaynaklandığı, tarhiyatın var sayımına dayalı olduğu ileri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

Türk Milleti Adına

Hüküm veren Danıştay Vergi Daireleri Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Karar: Dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçesi kararın özet bölümünde yazılı Manisa Vergi Mahkemesinin 11.10.2001 günlü ve E:2001/1663, K:2001/605 sayılı ısrar kararı, aynı hukuksal nedenler ve gerekçe ile Kurulumuzca da uygun bulunmuş ve temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, Kararın bozulmasını gerektirecek durumda görülmemiştir.

Sonuç: Bu nedenlerle temyiz isteminin reddine, 15.02.2002 gününde oyçokluğu ile karar verildi" Danıştay Vergi Daireleri Genel Kurulu'nun 15.02.2002 tarih ve E. 2001/502 K. 2002/75 sayılı kararı, www.kazanci.com, e.t 28.10.2014.

⁸² Yargıtay 5.CD. 20/05/2013, 7693/5398; Yargıtay 5.CD. 30/04/2013, 6478/4096; Yargıtay 4.CD. 14/02/2013, 1822/4112.

⁸³ Yaşar/Gökcan/Artuç , s.7238.

ilişkide kazanç, *faizden* farklı bir isimle de adlandırılabilir.⁸⁴ Kredi kartı ile kart hamiline usulsüz nakit para aktarılması fiilinde hem ödünç verilen miktar hem de kredi kartı borcu olarak bankaya ödenen miktar, para olarak karşımıza çıkmaktadır.⁸⁵ Kredi kartı ile satış yapan iş yerinden nakit para ihtiyacını, POS cihazından komisyon almak şeklinde ifade edilen faiz ile birlikte, iş yeri bu cihazdan toplam miktarı çektiğinde, alacağı parayı garanti altına almıştır. Çünkü bu iş yeri, borçluya ödediği nakit para sonucunda elde edeceği kazancı bankadan tahsil etmektedir. Burada da nakit parayı ödünç vermekte olduğu gibi, kazanç elde etme amacıyla ödünç verme olduğundan fiil açısından tefecilik suçuyla benzerlik göstermektedir. Tefecilik suçu ödünç paranın borç alana verilmesiyle birlikte tamamlanmış olduğundan,⁸⁶ kredi kartı ile kart sahibine usulsüz yollarla nakit para sağlanması fiilinde de tefecilik suçunun tamamlanması paranın borç alan kişiye verilmesiyle oluşur.⁸⁷

Özgenç, kredi kartı ile iş yerinden nakit ihtiyacının karşılanmasında tefecilik suçunun oluşması bakımından; gerçekte mal satışı olan ve olmayan durumları birbirinden ayırmaktadır. Gerçekte mal satışı olmadan, yani görünüşte mal bedeli olarak tahsil edilen paradan bir kısmının ödünç alana nakit olarak verilmesi suretiyle yapılan işlemler tefecilik suçunu oluşturur. Bu işlemlere uygulamada muvazaalı işlemler denmektedir. Bu durumda, tacir hangi miktarda ve kaç lira bedelle mal satışı yaptığına dair herhangi bir belge düzenlememektedir. Ayrıca, bu satışla ilgili muhasebe sistemine kayıt yapılmamakta, satış yapmış gibi gösterilen mal, müşteriye daha düşük miktarda nakit para ödemek suretiyle verilmektedir. Yazara göre, ticari faaliyetin hukuki niteliğini tespit ederken esas belirleyici olan durum, tacir konumunda olan kişinin niyetidir (iradesidir).⁸⁸ Tacir açısından burada gerçekleştirilen fiil, öncelikle malın satılması olduğundan kazanç

⁸⁴ Özgenç, s.553.

⁸⁵ Hakan Karakehya, "Türkiye'de Giderek Artan Hukuka Aykırı Bir Ekonomik Faaliyet Olarak Kredi Kartı Kullanılması Suretiyle Tefecilik", International Conference On Eurasian Economies, 2013, s.934.

⁸⁶ Uğur, s.71.

⁸⁷ Hüseyin Gültekin, "Kredi Kartı Kullanılması Suretiyle Tefecilik Suçu", Bankacılar Dergisi, Sayı:88, 2014, s.10; Aynı yönde bkz. Karakehya, s.934.

⁸⁸ Gültekin, s.11.

elde etmek amacının olması doğal bir durumdur. Müşterinin gerçekte mala ihtiyacı olmamasına karşın görünüşte mal almış gibi düşük bedelle alışveriş yapması durumu tefecilik olarak değerlendirilmemelidir. Burada, müşterinin mal satın alırkenki amacının bir önemi bulunmamaktadır.⁸⁹

Vergi mevzuatı çerçevesinde değerlendirildiğinde, yapılan alışveriş için fatura kesilmesi veya malı satan için ayrıca gider pusulası düzenlenmesi gerekir. Kredi kartıyla gerçekleşen tefecilik suçu açısından tacir konumundaki kişinin iradesi kazanç elde etmek amacıyla ödünç para vermek olan durumlarda da yapılan alışverişin kanuna uygun şekilde muhasebe kaydı yapılmalı ve belgelendirilmelidir. Uygulamada görünüşte yapılan alışveriş için fatura düzenlenmektedir. Gültekin'e göre, görünüşte yapılan alışverişin belgelendirilmesi ve usulüne uygun muhasebesinin yapılması, bu iradenin tek başına ticari olduğuna işaret etmez.⁹⁰

Kredi kartı ile tefecilik genel manada şu şekilde gerçekleşmektedir: *“Kredi kartı borcu ya da nakit paraya ihtiyacı olan kişi, pos tefeciye gidiyor. Pos tefeci ile örneğin 8 bin liralık borcu veya nakit para ihtiyacı için pazarlık yapıyor. 12 taksitte ödenmek üzere 10 bin liraya anlaşıyor. Pos tefeci 8 bin lirayı bankaya ödeyip, kredi kartı borcunu kapatıyor veya 8 bin lira nakit parayı o kişiye ödüyor. Aynı kredi kartından 10 bin liralık çekimi 12 ay taksitlendiriyor. Karşılığında mal satmış gibi belge veriyor. Vatandaş da 10 bin lira borcunu taksitler halinde ödüyor. Olay kredi kartı faizinden daha düşük olduğu için vatandaşa cazip geliyor. Uzaktan baktığımız olay mal satışı gözüküyor. Aslında yapılan iş yüzde 25 komisyonla tefecilik oluyor...”*⁹¹

Pos makinasından toplam miktarı çeken tefeci kazancı elde etmiş olmaktadır. Böylece, parayı alan kişi tefeciye değil, kredi kartını alan bankaya karşı borçlu duruma gelmektedir. Tefeciden para alan mağdur kredi kartı taksitlerini ödeyemez ise bu durumda ortaya çıkan ihtilaf tefeci ile mağdur arasında değil, mağdur ile söz konusu banka arasında çıkmaktadır.⁹²

⁸⁹ Özgenç, s.551.

⁹⁰ Gültekin, s.11.

⁹¹ Karakehya, s.934.

⁹² Karakehya, s.934.

IV. MANEVİ UNSUR

TCK m. 241'de yer alan *kazanç elde etmek amacıyla* ifadesi bu suçun genel kast ile işlenemeyeceğini, ancak özel kastla işlenebileceğini göstermektedir. Bundan dolayı, tefecilik suçunun işlenebilmesi için failde ödünç para vermek suretiyle kazanç elde etmek kastının olması gerekir. Aksi halde, kazanç elde etmek kastı olmayan ödünç vermeler ile paranın geri ödenmesine kadar geçen sürede muhtemel değer kayıpları için ödenen ek paralar bu suç kapsamında değerlendirilemez.⁹³ Bundan dolayı, tefecilik suçu bir amaç suçtur.⁹⁴ Önemle belirtmek gerekir ki, failin kazanç elde etmek kastı, şüpheye yer bırakmayacak şekilde ispat edilememiş ise şüpheden sanık yararlanır ilkesi (in dubio pro reo) gereği sanık hakkında beraat kararı verilmelidir.⁹⁵ Suçun olası kast ile işlenmesi mümkün değildir.⁹⁶

Uygulamada bu suçun işlendiğinin kabulü bakımından süreklilik ve meslek edinmek unsurlarının aranmasının nedeni budur. Uygulamada bu tereddütün önüne geçmek için sistemli ve sürekli yapılması ölçütü getirilmiştir. Bu ölçüt ise failin kazanç elde etmek amacıyla hareket edip etmediğini belirlemek açısından önemlidir.⁹⁷

V. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

A. TEŞEBBÜS

Teşebbüs, kişinin işlemeyi kastettiği bir suç, elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlanamamasıdır. Tefecilik suçu failin kazanç elde etmek amacıyla bir başkasına ödünç para vermesi ile tamamlanır. Kazancın elde edilmiş olması suçun tamamlanması için bir koşul değildir. Tefecilik suçu bu bakımdan neticesi harekete bitişik bir suçtur.⁹⁸ Bu suçlara teşebbüs kural olarak mümkün değildir; ancak, hareketin kısımlara bölünebildiği durumlarda teşebbüs mümkündür. Bu takdirde, fail ile faiz

⁹³ Parlar, s.23.

⁹⁴ Özgenç, s.553.

⁹⁵ Özbek, Özel Hükümler, s.863.

⁹⁶ Meran, Ekonomi, s.32.

⁹⁷ Özbek, Tefecilik, s.38.

⁹⁸ Meran, 90 sayılı KHK, s.111.

karşılığı ödünç para alacak kişinin anlaşma yapıp paranın teslimine kadar geçen aşamada, failin elinde olmayan sebeplerden ötürü fiil tamamlanamaz ise suçun teşebbüs aşamasında kaldığı ifade edilebilir. Örneğin, fail ile parayı alacak kişinin anlaşmaya varması sonucu paranın kurye ile yollandığı sırada yakalama olursa teşebbüs aşamasında kaldığı ifade edilebilir.⁹⁹ Kanaatimizce de tefecilik suçuna teşebbüs mümkündür.

B. İŞTİRAK

Suçta iştirak, tek bir kişi tarafından işlenebilen bir suçun birden fazla kişinin bir araya gelmesiyle işlenmesidir. Tefecilik suçu, bir kişi tarafından işlenebilen bir suç olmasından dolayı bu suçta iştirak mümkündür.¹⁰⁰ Örneğin, ortak çalışan iki kişiden birisi müşteri bulur, diğer ortak ise pos cihazını kullanır ise müşterek fail olarak cezai sorumlulukları doğacaktır.¹⁰¹

C. İÇTİMA

Bir kez dahi kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para veren kişi tefecilik suçunu işlemiş olacaktır.¹⁰² Failin aynı suç işleme kararıyla aynı kişiye karşı birden fazla kez ödünç para vermiş olması durumunda zincirleme suçtan bahsedilir.¹⁰³ Tefecilik suçunun mağdurunun toplum olduğunu kabul edersek, TCK m. 43/1 son cümlesi gereğince, mağduru belli olmayan suçlarda da zincirleme suç hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.¹⁰⁴

Bir kısım görüşe göre, farklı mağdurlara karşı faiz karşılığında ödünç para verilmesinde her bir ödünç para verme eylemi için ayrı bir tefecilik suçu meydana gelir.¹⁰⁵

⁹⁹ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.7243.

¹⁰⁰ Karakehya, s.935.

¹⁰¹ Gültekin, s.13.

¹⁰² Sistematik ve süreklilik kıstasları esas alınmadığı takdirde geçerlidir. Bkz. Yargıtay 5.CD.29/05/2013, 8600/5874.

¹⁰³ Özbek, Tefecilik, s.38.

¹⁰⁴ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.7244.

¹⁰⁵ Parlar, s.24.

VI. YAPTIRIM

TCK m. 241'e göre, kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para veren kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Maddede hapis cezası ile adli para cezası birlikte düzenlenmiştir. Hâkim hapis cezasını, alt sınırdan verecek olursa TCK m. 51 gereği ertelenebilir. Ancak belirtmek gerekir ki erteleme kararı sadece hapis cezası için verilebilir, buna karşılık adli para cezası ertelenemez.¹⁰⁶ Adli para cezası, TCK m. 52 gereğince, beş günden az olmamak koşuluyla beş bin güne kadar belirlenecek tam gün sayısına göre tespit edilecektir. Gün sayısı 52. maddede öngörülen yedi yüz otuz günü aşkın olarak belirlenmesi olanaklıdır; çünkü 241. maddede adli para cezasının üst sınırı beş bin gün olarak belirlenmiştir.

Tüzel kişiler için ise, öngörülen güvenlik tedbirleri TCK m. 60'da düzenlendiği üzere işyerinin faaliyet izninin iptali ve bu suçla bağlantılı olan eşya ve maddi çıkarların müsaderesidir.

VII. MUHAKEMESİ

Tefecilik suçu bakımından görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir.

Tefecilik suçunun takibi şikâyete bağlı değildir. Faiz karşılığı ödünç para verildiğini öğrenen Cumhuriyet Savcısı veya kolluk kuvvetleri resen kovuşturmaya başlamak zorundadır.¹⁰⁷

Özbek'e göre, tefecilik suçuna ilişkin davaya sadece zarar gören bakımından hazine katılabilmektedir.¹⁰⁸

VIII. BORÇLAR HUKUKU KURUMU OLAN AŞIRI YARARLANMA VE TEFEÇİLİK SUÇU ARASINDAKİ İLİŞKİ

Aşırı yararlanma, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 28. maddesinde düzenlenmiş olup, sözleşmenin kurucu unsurlarıyla ilgili bir

¹⁰⁶ Meran, Sahtecilik, s.357.

¹⁰⁷ Ali Osman Kaynak, "Uygulamada Tefecilik Suçu", Ankara Barosu Dergisi, 1996/2, s.236.

¹⁰⁸ Özbek, Özel Hükümler, s.864.

kurumdur.¹⁰⁹ Borçlar Hukukuna egemen olan ilkelerden irade özerkliği ilkesinin sözleşmeler hukukundaki yansıması olan sözleşme özgürlüğüne getirilmiş sınırlamalardan biridir. Aşırı yararlanmada, taraflardan birinin içinde bulunmuş olduğu olumsuz koşullardan diğer tarafın yararlanarak aşırı menfaatler elde etmesi söz konusu olmaktadır. Aşırı yararlanma ile sözleşme özgürlüğünün kötüye kullanılıp, sözleşme taraflarından birinin içinde bulunduğu olumsuz koşullardan yararlanılması yaptırıma bağlanmış olmaktadır.¹¹⁰

Aşırı yararlanmadan söz edebilmek için gerekli koşullar şunlardır:

1-Subjektif koşul: Zarar görenin zor durumda bulunması veya düşüncesizliği ya da tecrübesizliği.

2- Sübjektif koşullardan yararlanma.

3-Edimler arası aşırı orantısızlık.

Aşırı yararlanmanın koşullarından olan sübjektif koşulun türlerinden biri olan zor durumda bulunmada, kişinin içinde bulunduğu zor durumdan kurtulması için sözleşmede öngörülen ağır koşulları kabul etmekten başka çaresi bulunmamaktadır. Örneğin, oğlunun ameliyatı için kasabada bulunan tek bir hekime müracaat eden A'nın içinde bulunduğu bu zor durumdan yararlanma kastıyla hekimin aşırı ücret talep etmesi durumunda aşırı yararlanma gerçekleşmiş olacaktır.¹¹¹

Aşırı yararlanma ile tefecilik suçunu karşılaştıracak olursak;

-Aşırı yararlanmanın düzenlendiği TBK m. 28, tefecilik suçundan daha geniş bir uygulama alanına sahiptir. Tefeciden ödünç para alan herkesin zor durumda olduğu söylenemez.

- Tefecilik suçunda ödünç para veren kişi faiz geliri elde etmesin-

¹⁰⁹ TBK m. 28/1: "Bir sözleşmede karşılıklı edimler arasında açık bir oransızlık varsa, bu oransızlık, zarar görenin zor durumda kalmasından veya düşüncesizliğinden ya da deneyimsizliğinden yararlanılmak suretiyle gerçekleştirildiği takdirde, zarar gören, durumun özelliğine göre ya sözleşme ile bağlı olmadığını diğer tarafa bildirerek ediminin geri verilmesini ya da sözleşmeye bağlı kalarak edimler arasındaki oransızlığın giderilmesini isteyebilir."

¹¹⁰ Ahmet Kılıçoğlu, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 13.baskı, Ankara 2010, s.180.

¹¹¹ Fikret Eren, Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 17.baskı, 2014, s.419-420.

den dolayı tarafların edimleri arasında orantısızlık bulunması her zaman gabin açısından zorunlu şart olan açık orantısızlık boyutundan olduğu söylenemez. Çünkü TCK m. 241'de, elde edilen faizin yüksek miktarda olmasından dolayı edimler arasında açık orantısızlık olduğu şeklinde bir ifade yer almamaktadır.

- Aşırı yararlanmadan bahsedebilmek için kişinin sömürme kasıyla hareket etmiş olması gerekmektedir. Ancak, tefecilik açısından önemli olan, kişinin kazanç elde etmek amacıyla hareket etmesidir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, tefecilik suçu ile aşırı yararlanmadan söz edilen durumların birbiriyle örtüşmediği görülmektedir. Tefecilik suçunun meydana geldiği durumlarda, edimler arası orantısızlık, aşırı yararlanma durumlarına nazaran daha fazladır; ancak, diğer şartlar oluşmadığından TBK m. 28'in uygulanamayacağı ifade edilebilir.¹¹²

SONUÇ

Yapılan açıklamalar ışığında, TCK m. 241, son derece eksik ve yetersiz bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu düzenlemenin getiriliş amacı ile ulaşılan sonuç birbirine zıttır. Kanunilik ilkesi gereği, ulaşılmak istenilen amaca ulaşılamamaktadır. Kıyas yasağı gereğince de amaçsal yorum yapılamadığı için, suçun kapsamı oldukça daralmıştır. Dolayısıyla izlenilen suç politikası tam olarak yansıtılmadığı için uygulamada birçok sorun yaşanmaktadır. Çünkü bu suç tipi ile korunmak istenen hukuki değer, yalnızca ödünç para verilmesiyle ilgili işlemleri denetlemek değil, aynı zamanda bireylerin içinde bulunduğu zor durumlardan faydalanılmasını engellemektir.

İkrazatçılığı, "Devamlı ve mutad meslek halinde, faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle, ödünç para verme işleriyle uğraşan veya ödünç para verme işlerine aracılık eden ve kendilerine faaliyet izni verilen gerçek kişilerdir" şeklinde yukarıda tanımlamıştık. Burada yer alan mantık devletin suça teşvik etmesidir. Buradan çıkan sonuç şudur: Aynı fiili Devletten izin alarak yaparsan suç olmuyor, izin almadan yaparsan suç oluyor.

¹¹² Giyik, s.42-43-44.

Devlet bir bakıma tefecilik faaliyetinde bulunacak kişilere şunu söylemiş oluyor: *“Tefecilik sonucu elde ettiğin gelirden bana kar payı verirsene seni suçu işlemiş kabul etmem !!!”*. Bu düşünce kesinlikle kabul edilemez. Bu suçla korunan asıl düşünce olan *“insanların içinde bulunduğu zor durumdan faydalanılmasını önlemek”*, ikrazatçılık sayesinde tamamen ihlal edilmektedir. Bununla da kalmayıp, daha fazla bu suçun işlenmesine ortam hazırlanmaktadır. Bu durum, söz konusu faaliyeti gayri meşru zeminden alıp meşru zemine oturtmaktır.

Senet kırdırma ve kredi kartı tefeciliği olarak bilinen yöntemler, madde kapsamında değerlendirildiğinde maddi unsur olarak karşımıza çıkmamaktadır. Tefecilik suçu açısından uygulamada en çok tartışmanın olduğu husus ise burasıdır. Yargıtay’ın bu uygulaması, kıyas ve kıyasa yol açacak yorum yasağına aykırıdır. Tefecilik suçunun anılan yöntemleri de içinde barındıracak şekilde TCK’da düzenleme yapılması isabetli olacaktır.

Kaynakça

- Arslan Çetin, “Tefecilik Suçu”, Ankara Barosu Dergisi, 2014/1.
- Birtek Fatih, “Tefecilik Suçu”, Kazancı Hukuk Dergisi, S.53-54, Y.2009.
- Eren Fikret, Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 17.baskı, Yetkin Yayınları, 2014.
- Giyik Abdulkaki, Türk Hukukunda Tefecilik Suçu, 1.baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- Gültekin Hüseyin, “Kredi Kartı Kullanılması Suretiyle Tefecilik Suçu”, Bankacılar Dergisi, Sayı:88, 2014.
- Hakeri Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14.baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2012.
- Karakehya Hakan, “Türkiye’de Giderek Artan Hukuka Aykırı Bir Ekonomik Faaliyet Olarak Kredi Kartı Kullanılması Suretiyle Tefecilik”, International Conference On Eurasian Economies, 2013.
- Kaynak Ali Osman, “Uygulamada Tefecilik Suçu”, Ankara Barosu Dergisi, 1996/2.
- Kılıçoğlu Ahmet, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 13.baskı, Turhan Kitapevi, Ankara 2010.
- Meran Necati, Tefecilik Ekonomi Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar, 2.baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012.
- Meran Necati, “Türk Ceza Kanununda Tefecilik Suçu ve 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulanması”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, Yıl:5, Sayı:51, Kasım 2010.
- Meran Necati, Yeni Türk Ceza Kanununda Sahtecilik-Malvarlığı Bilişim Suçları ile Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005.

- Özbek Veli Özer, "Tefecilik Suçu", *Ceza Hukuku Dergisi*, Yıl:5, Sayı:14, Aralık 2010.
- Özbek/Kanbur/Doğan/Babaksız/Tepe, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 5.baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013.
- Özgenç İzzet, "Tefecilik Suçu", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIV, Y.2010, Sa.1.
- Özgenç İzzet, *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi*, 2.baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005.
- Parlar Ali, *Türk Ceza Hukukunda Tefecilik ve İhale Sürecinde İşlenen Suçlar*, Bilge Yayınevi, Ankara 2011.
- Seviğ Veysi, "Tefecilik Suçu", <http://www.ubdt.com.tr/makaleoku.php?id,e.t:29.10.2014>.
- Uğur Hüsamettin, "Tefecilik Suçunun Pozitif Dayanakları, Unsurları Ve Uygulama İlkeleri", *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, Yıl:2, Sayı:8, Nisan 2007.
- Ünver Yener, *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Seçkin Yayınları, Ankara 2013.
- Yaşar/Gökcan/Artuç; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, 2.baskı, Cilt:5, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.